

AGROFORESTRY I SVENSKT BISTÅND

Analys av medel till agroforestry genom Sveriges internationella utvecklingssamarbete

September 2018

I dag är det svårt att veta exakt hur mycket av Sveriges budget för internationellt utvecklingssamarbete som går till agroforestry-projekt. Agroforestry Networks analys av OpenAid indikerar att en försvinnande del av det totala biståndet på 43 miljarder kronor år 2017 gick till insatser för agroforestry, trots att agroforestry effektivt bidrar till att nå flera av de globala målen.

Så mycket av det svenska biståndet går till jordbruk

Sverige stödjer sedan långt tillbaka utveckling inom jord- och skogsbruk¹ i låginkomstländer genom det svenska biståndet. Frågorna var prioriterade av biståndsgivarna under 1980-talet, till exempel uppger OECD-DACs statistik att 9 % av det svenska biståndet gick till jord- och skogsbruk 1984. Men sedan följde en kraftig nedgång. År 2016 uppgick stödet till jordbruks- och skogssektorn till cirka 2% av det svenska internationella utvecklingssamarbetet² (se tabell 1).

Agroforestry saknas i strategier som styr biståndet

Hur biståndsbudgeten används styrs genom bland annat Regeringens geografiska och tematiska strategier. I Sverige – världens sjunde största givare av internationellt bistånd³ – nämns agroforestry inte i någon av de globala tematiska strategierna⁴. En analys av 17 utvalda geografiska strategier från såväl Afrika och Asien som Latinamerika och Europa, visar att inte heller någon av dessa nämner agroforestry⁵.

Agroforestry är ett odlingssystem som kombinerar träd, jordbruk och djurhållning. Odlingsystemet bidrar konkret till FN:s globala mål om fattigdom, hunger, klimatförändring och biologisk mångfald.

Agroforestry möjliggör en mångfald av mat- och inkomstkällor; träd kan bidra med frukt, nötter, djurfoder, byggnadsmaterial och eldningsved. Träd ger även skugga över odlingar samt skapar ett bättre mikroklimat. Träd ger bördigare jordar samtidigt som rötterna binder fukt och kol. Agroforestry minskar på så sätt människors sårbarhet i tider av exempelvis torka, översvämningar och prisförändringar av grödor och mat. Odlingsystemet utgör också en viktig livsmiljö för olika växt- och djurarter och skapar så kallade "ekologiska korridorer" där arter kan sprida sig i landskapet.

Minimal sökbar andel agroforestry-projekt i databaser som OpenAid

En av de tematiska strategierna som styr svenskt bistånd är *Strategi för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016-2022*, eller *CSO-strategin*, med en total budget om 1,78 miljarder kronor år 2017⁶. Vid en analys av Sidas databas över CSO-strategins insatser kan endast 6 agroforestry-relaterade projekt identifieras under 2017, med en total budget om ca 23 MSEK (se tabell 2).⁷ Analysen inkluderar dels sökningar på olika varianter av begreppet *agroforestry* (sv: *skogsjordbruk*), och dels sökningar på ordet *tree* (sv: *träd*). Vid träff har en bedömning gjorts av relevans utifrån insatsbeskrivningen. Vid analys av OpenAid, en databas som ska samla alla svenska insatser i svenskt internationellt utvecklingssamarbete, identifieras 12 agroforestry-relaterade projekt under 2017 med en total budget om ca 11 miljoner kronor.⁸ Detta ger totalt 18 agroforestry-relaterade projekt om totalt 34 MSEK (se tabell 3) vilket skulle motsvara mindre än 0,1 % av det totala biståndet 2017 som var 43 miljarder kr.⁹ I verkligheten är det troligt att siffran något högre, eftersom innehållet i ett projekt inte alltid specificeras i projektbeskrivningen.

Gröna Klimatfonden lyfter agroforestry tydligare

I Agroforestry Networks analys kring agroforestry har främst två källor använts, dels Sidas CSO-databas¹⁰ och dels OpenAid.org.¹¹ Dessa källor ger endast en indikation på antalet insatser inom agroforestry, bland annat eftersom OpenAid även omfattar multilateralt basbudgetstöd till t.ex. Gröna Klimatfonden (Green Climate Fund, GCF). Hur denna typ av medel används specificeras inte i databasen. En djupdykning i GCFs egen databas visar att agroforestry får en något mer framträdande plats i fondens finansiering. Bland annat nämner fonden just agroforestry i mallen för projektansökningar vilket tydliggör att agroforestry är en tänkbar finansieringsmöjlighet.

Vid en analys av fondens samtliga 76 godkända projekt under 2015-2018 visar det sig att mer än en tredjedel nämner agroforestry¹². Dessa 28 projekt har en finansiering från GCF om 881 miljoner USD, d.v.s. 24% av GCFs totala finansiering till godkända projekt på 3,7 miljarder USD går till agroforestry-relaterade projekt¹³. Detta betyder emellertid inte att lika stor andel av fondens finansiering går till just agroforestry. Projekten som nämner begreppet är oftast mycket mer omfattande och agroforestry är en liten del av dem. Sverige, som är en betydelsefull givare till Gröna Klimatfonden, bidrog per maj 2018 med ca 6% av GCFs totala budget¹⁴. Utifrån detta kan man uppskatta att Sverige genom GCF totalt investerar ca 53 miljoner USD i agroforestry-relaterade projekt.

Svensk statistik är problematisk

Statistiken över svenskt bistånd är dock problematisk. Det saknas en samlad databas för att se samtliga specifika insatser som finansieras med svenska medel, och kategoriseringen är ofta otydlig. Projekt som inkluderar agroforestry har t.ex. i OpenAid antingen klassificerats som jordbruk eller som skogsbruk, men en tydlig kategorisering saknas. Dessutom omfattar OpenAid även multilateralt basbudgetstöd till t.ex. Global Tenure Facility, stöd till Consortium of International Agricultural Research Centers (CGIAR) och till Gröna Klimatfonden som nämns ovan. Hur dessa medel används specificeras inte i

[Agroforestry Network](#) är en plattform för samverkan med syfte att främja agroforestry i utvecklingsländer. Nätverket består av forskningsinstitutioner, privata aktörer och implementerande organisationer vilka är: Agroforestry Sverige, Focali, NIRAS, SIANI, SLU Global, SwedBio vid Stockholm Resilience Centre och Viskogen.

databasen. Detta exemplifierar utmaningen – det är nästan omöjligt att ge en rättvis bild av hur mycket av svenskt bistånd som används till agroforestry, och det försvåras då agroforestry inte syns i Sveriges strategier för svenskt utvecklingssamarbete eller i portföljanalyser från Sida.

Eftersom agroforestry kan inkluderas under såväl jordbruk som skogsbruk i statistiken, synliggörs inte odlingssystemet. Då flera länder och givare, inklusive Sverige, saknar en policy för agroforestry, tappas agroforestry även ofta bort i styrande strategier. Utan en tydlig strategi försvåras finansiering inom området. Särredovisning av agroforestry-projekt med en egen markör behöver inte vara lösningen, då det kan medföra ytterligare en börda i rapporteringsprocesser. Att däremot lyfta agroforestry i portföljanalyser och strategier skulle kunna vara en väg framåt.

[Agroforestry Network](#) är en plattform för samverkan med syfte att främja agroforestry i utvecklingsländer. Nätverket består av forskningsinstitutioner, privata aktörer och implementerande organisationer vilka är: Agroforestry Sverige, Focali, NIRAS, SIANI, SLU Global, SwedBio vid Stockholm Resilience Centre och Vi-skogen.

Tabell 1: OECD DACs statistik över svenskt bistånd till jordbruk – och skogsbruk¹⁵

	1984	1985	2015	2016	
Alla sektorer	792	826	6 549	4 716	Miljoner USD
Jordbruk, Skogsbruk, Fiske	71	67	31	89	Miljoner USD
Andel i %	9,0%	8,1%	0,5%	1,9%	

Tabell 2: Projekt inom CSO-strategin där agroforestry nämns¹⁶

Projekt	Start	Slut	Ramorganisation	Land/ Region	Budget SEK 2017
1 <u>Project Vi-skogen: Farmers Organisations Agroforestry Programme</u>	2010-01-01	2017-12-31	We Effect (Vi-skogen genomförande)	Viktoriasjön	18 000 000
2 <u>Centro Ecologico</u>	2017-01-01	2020-12-31	Naturskyddsföreningen	Brasilien	1 350 000
3 <u>Sustainable management of natural resources in Huambo 2017-2019</u>	2017-04-26	2020-04-30	Forum Syd	Angola	1 714 000
4 <u>Time To Act Kabondo</u>	2016-07-01	2018-06-30	Forum Syd	Kenya	220 000
5 <u>Regional Study Circle Support Project</u>	2014-01-01	2017-12-31	We Effect	Södra Afrika	900 000
6 <u>Klimat, land och naturresurser</u>	2017-01-01	2017-12-31	Forum Syd	Sverige	600 000
				Totalt:	22 784 000

Tabell 3: Projekt inom OpenAid där agroforestry nämns¹⁷

Projekt	Start	Slut	Organisation	Land	Budget SEK 2017
1 RECOFTC Community Forestry 2016-2021 - RECOFTC Community Forestry 2016-2020	2016-09-01	2022-04-28	International NGO	-	1 286 700
2 ORG BBE RECOFT/UM JD	2016-10-01	2018-10-28	International NGO	-	99 526
3 Forest and Farm Facility core support 2013-2017	2013-07-01	2019-03-28	Food and Agricultural Organisation	-	818 809
4 Forest and Farm Facility core support 2013-2017 - Forest and Farm Facility core support bridging 2018 miljösanslag	2013-07-01	2019-03-28	Food and Agricultural Organisation	-	1 169 727
5 WB Environment Services Project ESP - WB Environment Services Project (ESP)	2014-06-01	2020-12-28	International Bank for Reconstruction and Development	Albanien	1 754 591
6 Tree-Aid Forest gov in Burkina Faso	2016-07-01	2019-06-28	International NGO	Burkina Faso	1 871 564
7 UICN Burkina /Adaptation of local forest populations to climate change 2016-2018 - PACOF-CC Activities	2016-11-01	2018-12-28	International NGO	Burkina Faso	1 052 755
8 UICN Burkina /Adaptation of local forest populations to climate change 2016-2018 – Studies & Monitoring - SystemAudit	2016-11-01	2018-12-28	International NGO	Burkina Faso	36 261
9 Decentralised Forest Management GEDEFOR phase 2 - Decentralised Forest Management GEDEFOR II Mali	2014-12-01	2019-06-28	Other public entities in recipient country	Mali	573 751
10 Decentralised Forest Management GEDEFOR phase 2 - GEDEFOR phase 2 Evaluation	2014-12-01	2019-06-28	Recipient Government	Mali	53 573
11 Decentralised Forest Management GEDEFOR phase 2 - Decentralised Forest Management GEDEFOR II TA	2014-12-01	2019-06-28	Recipient Government	Mali	200 511
12 Sustainable Integrated Land Management Solutions - Sustainable use of NR in Agriculture	2015-12-01	2019-06-28	International NGO	Zambia	1 989 474
				Totalt:	10 907 245

[Agroforestry Network](#) är en plattform för samverkan med syfte att främja agroforestry i utvecklingsländer. Nätverket består av forskningsinstitutioner, privata aktörer och implementerande organisationer vilka är: Agroforestry Sverige, Focali, NIRAS, SIANI, SLU Global, SwedBio vid Stockholm Resilience Centre och Vi-skogen.

Källor och förklaringar

- ¹ Gäller sektorn Jordbruk, skogsbruk och Fiske enligt <https://stats.oecd.org/qwids/> (Per 2018-08-21)
- ² OECD DAC via <https://stats.oecd.org/qwids/> (Per 2018-08-21. Statistik för 2017 kommer i December 2018). Andelen stämmer väl överens med statistiken i OpenAid för samma sektorer.
- ³ Gäller Official Development Assistance (ODA) enligt OECD, 2017 <http://www2.compareyourcountry.org/oda?cr=oeed&lg=en> (Per 2018-08-21)
- ⁴ <https://www.sida.se/Svenska/Om-oss/Sa-styrs-vi/Policyer-och-strategier/>
- ⁵ De 16 utvalda geografiska strategierna gäller: AFRIKA: Kenya, Tanzania, Uganda, Rwanda, Zimbabwe, Zambia, Mocambique, Sub Saharan Africa (SSA) ASIEN: Palestina, Myanmar, Kambodja, Asien EUROPA: Europa, Västra balkan LATINAMERIKA: Colombia, Guatemala Bolivia
- ⁶ <https://www.sida.se/English/partners/our-partners/Civil-society-organisations/About-cooperation-with-civil-society/Support-through-Swedish-organisations-with-framework-agreement/> (Per 2018-08-20)
- ⁷ www.cso.sida.se. Sökningen gäller olika varianter och stavningar av ordet *agroforestry* (t.ex. inkluderas även agro-forestry, skogsjordbruk etc). Även sökning på ordet *träd/tree* har gjorts och vid träff har en bedömning av relevans gjort utifrån insatsbeskrivningen.
- ⁸ <https://openaid.se/sv/aid/sweden/world/2017/> Sökningen gäller olika varianter av ordet *agroforestry* (t.ex. inkluderas även agro-forestry, skogsjordbruk etc.). Även sökning på ordet *träd/tree* har gjorts och vid träff har en bedömning av relevans gjort utifrån insatsbeskrivningen. Sökningar har gjorts i OpenAid på Alla sektorer. Notera att vidareförmedlat stöd från en ramorganisation till en annan organisation inte syns i OpenAid. Detta gör att ett agroforestry-relaterade projekt som identifierats i CSO-databasen men som genomförs med vidareförmedlade medel inte syns när man söker på "agroforestry" i OpenAid. För att hantera detta har de två databaserna samkörts i analysen för att undvika dubletter och säkerställa att inga projekt förbises.
- ⁹ <https://openaid.se/sv/aid/sweden/world>. (Enligt <https://www.government.se/articles/2018/04/central-government-budget-in-figures/> var utgifterna för utgiftsområde 7 Internationellt Utvecklingssamarbete 36,7 miljarder.)
- ¹⁰ www.cso.sida.se innehåller information om insatser (projekt/program) som genomförs via svenska civilsamhällesorganisationer (CSO), med stöd från Sida inom ramen för regeringens två strategier 1) CSO-strategin 2) INFO-strategin ("Strategi för informations- och kommunikationsverksamhet inklusive organisationer i civila samhället 2016-2022").
- ¹¹ www.openaid.se är en webbaserad informationstjänst om Sveriges bistånd byggd på öppna myndighetsdata.
- ¹² <https://www.greenclimate.fund/library/-/docs/list/573365>. Sökningen gäller agroforestry/agro-forestry i samtliga Project Proposals. Även sökningar på tree, sustainable agriculture gjordes för att se om andra formuleringar användes. I de fall då tree nämndes på ett agroforestry-liknande sätt har dessa projekt inkluderats. (Per 2018-04-10)
- ¹³ <https://www.greenclimate.fund/library/-/docs/list/573365>. Siffran utgår från total budget från GCF per projekt.
- ¹⁴ https://www.greenclimate.fund/documents/20182/24868/Status_of_Pledges.pdf/eef538d3-2987-4659-8c7c-5566ed6afd19 (ca 581 miljoner USD av 10,2 miljarder USD "pledged")
- ¹⁵ <https://stats.oecd.org/qwids>. Gäller ODA, Alla mottagare, Commitments (Disbursements ej tillgängligt)
- ¹⁶ www.cso.sida.se
- ¹⁷ <https://openaid.se/sv/aid/sweden/world/2017/>

[Agroforestry Network](#) är en plattform för samverkan med syfte att främja agroforestry i utvecklingsländer. Nätverket består av forskningsinstitutioner, privata aktörer och implementerande organisationer vilka är: Agroforestry Sverige, Focali, NIRAS, SIANI, SLU Global, SwedBio vid Stockholm Resilience Centre och Vis-skogen.